

Financiële Terugblik 2017

Nederlandse Publieke Omroep

Hilversum
16 oktober 2018

Inhoudsopgave

Gehanteerde definities	3
Algemene toelichting	4
Pro Forma exploitatieoverzicht NPO	5
Toelichting exploitatie versus begroting (pro forma)	6
Algemeen	6
Baten Media-aanbod	6
Programmagebonden eigen bijdragen	8
Opbrengsten neven- en verenigingsactiviteiten	8
Overige bedrijfsopbrengsten	9
Totale kosten	9
Organisatiekosten	9
Over te dragen reserve media-aanbod	10
FTE ultimo en gemiddeld	11
Programmakosten per domein per platform	12
Bijlage: Indeling CCC-codes naar domein	13

Gehanteerde definities

De NPO (Nederlandse Publieke Omroep)

Het geheel van bestuur en alle landelijke publieke omroepen van de landelijke publieke omroep; omroepverenigingen, taakomroepen én NPO-organisatie. De Nederlandse Publieke Omroep (NPO) omvat dus zowel omroepen als de NPO-organisatie, die ieder vanuit hun eigen taak verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van de publieke mediaopdracht op landelijk niveau. De omroepen zijn dat door de verzorging van media-aanbod en de NPO-organisatie omdat deze het samenwerkings- en coördinatieorgaan is voor de uitvoering van de publieke mediaopdracht op landelijk niveau, zoals bedoeld in Artikel 2.2 en 2.3 van de Mediawet. Hier worden nadrukkelijk niet de lokale en regionale omroepen bedoeld.

Omroepen

Alle landelijke publieke omroepen; de omroepverenigingen en taakomroepen.

NPO-organisatie

Het bestuursorgaan van de NPO; de Stichting Nederlandse Publieke Omroep.

CoBO

Co-productiefonds Binnenlandse Omroep

BVN

Beste van Vlaanderen en Nederland

SOM

Stichting Omroep Muziek

Algemene toelichting

Conform het Handboek Financiële Verantwoording (HFV) dient een verantwoording plaats te vinden van de exploitatie over het boekjaar (model IV) voor de NPO als geheel en wordt deze vergeleken met de begroting die wordt ingediend bij OCW. In het HFV zijn nadere regels gesteld over de inhoud en de inrichting.

De in deze Financiële Terugblik opgenomen overzichten zijn pro forma en gebaseerd op de individuele jaarrekeningen van de omroepen en NPO-organisatie. Op deze individuele jaarrekeningen zijn de bepalingen en inrichtingseisen zoals vastgelegd in BW2 Titel 9, de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving en de beleidsregels van de WNT van toepassing. Het op pagina 5 gepresenteerde overzicht betreft een optelling van de exploitatierekeningen uit de eerder genoemde jaarrekeningen. Alle financiële transacties voortkomend uit de bedrijfsactiviteiten en de daarbij behorende financiële beheersmiddelen worden door de externe accountant van de betreffende omroep of NPO-organisatie getoetst op basis van de richtlijnen zoals opgenomen in de Mediawet, het HFV en de verdere van toepassing zijnde wet- en regelgeving.

Op bestuurlijk, organisatorisch en fiscaal terrein is tussen de omroepen en NPO-organisatie geen sprake van een juridische entiteit. Daarnaast vindt bij het samenvoegen van de gegevens alleen een eliminatie van onderlinge transacties en verhoudingen op het niveau van NPO-organisatie plaats. Waarderingsgrondslagen kunnen op verschillende manieren worden opgevat, waardoor de resultaatbepaling niet uniform is opgesteld. Hierdoor kan deze Financiële Terugblik niet worden geïnterpreteerd als een geconsolideerde financiële verantwoording met uniform opgestelde grondslagen. Voor een goed begrip van de, door de individuele omroepen en de NPO-organisatie, gehanteerde waarderingsgrondslagen wordt verwezen naar de individuele jaarrekeningen.

Met ingang van verslagjaar 2017 is in het HFV een additioneel model opgenomen waarin de programmakosten per domein per platform worden verantwoord. Rekening houdend met de complexiteit van het proces voor de totstandkoming van de gegevens heeft het Commissariaat voor de Media (CvdM) aangegeven¹ dat voor 2017 alleen de verantwoording van de platformen televisie en radio opgenomen worden in de jaarrekeningen van de omroepen. De totale verantwoording van het overig media-aanbod vindt plaats in dit rapport. De NPO heeft er voor gekozen om ook de totale verantwoording van de platformen televisie en radio in deze terugblik op te nemen.

---

¹ Voorlichtingsbrief: aandachtspunten financiële verantwoording 2017 Landelijke publieke media-instellingen d.d. 21 december 2017

Pro Forma exploitatieoverzicht NPO

x € 1.000,-	Radio	Televisie	Overig media-aanbod	Neven-activiteiten	Verenigings-activiteiten	Organisatiekosten	NPO-org	Eliminatie transacties NPO	BVN/CoBO	Totaal 2017*)	Begroting 2017	Afwijking Begroting
Baten												
Vergoedingen OCW	62.911	454.015	25.768	0	0	100.322	138.715	0	9.608	791.339	809.791	-2,3%
Omroepbrede Middelen	317	12.392	6.996	0	0	3.284	-29.983	0	2.850	-4.145		
Overgedragen Reserve Media-aanbod	0	3.808	268	0	0	0	-4.076	0	0	0		
Subtotaal Media-aanbod	63.227	470.216	33.031	0	0	103.606	104.656	0	12.458	787.193		
Programma gebonden eigen bijdragen NPO-Fonds	239	2.289	127	0	0	0	-16.184	0	0	-13.529		
Programma gebonden eigen bijdragen overig	1.509	24.653	1.189	4	0	132	0	0	0	27.487	10.500	33%
Subtotaal programmagebonden eigen bijdragen	1.748	26.943	1.316	4	0	132	-16.184	0	0	13.959		
Opbrengst programmabladen	0	0	0	80.353	0	0	0	0	0	80.353		
Opbrengst overige nevenactiviteiten	0	0	0	14.333	0	0	454	0	0	14.787	20.000	**)
Opbrengst verenigingsactiviteiten	0	0	0	0	28.671	0	0	0	0	28.671		
Overige bedrijfsopbrengsten	138	0	0	0	50	365	45.317	-8.421	0	37.449	48.347	-23%
Barteringbaten	0	276	0	1.468	73	0	0	0	0	1.817		
Som der bedrijfsopbrengsten	65.113	497.435	34.347	96.158	28.794	104.102	134.243	-8.421	12.458	964.228	888.638	9%
Lasten												
Lonen en salarissen	32.709	86.100	17.168	12.379	2.346	41.348	24.486	-635	0	215.900		
Sociale lasten	8.430	21.621	4.520	3.279	482	10.344	5.824	-132	0	54.368		
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	165	2.755	90	1.139	20	11.279	7.128	-68	0	22.506		
Bijzondere waardeverminderingen van vlottende activa	0	406	0	0	0	1.060	0	0	0	1.466	nb	
Directe productiekosten	26.429	407.915	22.893	40.175	7.985	4.502	69.241	-4.321	12.458	587.277		
Overige bedrijfslasten	623	2.337	326	8.303	6.987	37.012	32.366	-3.265	0	84.688		
Toerekening organisatiekosten	0	-121	0	3.041	2.600	-5.520	0	0	0	0		
Barteringslasten	0	334	0	1.459	88	0	2	0	0	1.882		
Som der bedrijfslasten	68.355	521.347	44.996	69.775	20.506	100.025	139.047	-8.421	12.458	968.087	888.638	9%
BEDRIJFSRESULTAAT	-3.242	-23.912	-10.649	26.384	8.288	4.077	-4.804	0	0	-3.858	0	
Opbrengst van vorderingen die tot de vaste activa behoren	0	0	0	-316	0	0	0	0	0	-316		
Rentebaten en inkomsten uit beleggingen	0	0	0	1.262	1.301	275	85	0	0	2.923		
Waardeverandering van vorderingen die tot de vaste activa behoren	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Gerealiseerde waardeverandering van beleggingen resp. effecten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Ongerealiseerde waardeverandering van beleggingen resp. effecten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Ongerealiseerde waardeverandering van materiële vaste activa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Rentelasten en soortgelijke kosten (-/-)	-17	-276	-10	-131	-142	243	-64	0	0	-398		
Som der financiële baten en lasten	-17	-276	-10	814	1.159	518	21	0	0	2.209	0	0
Exploitatieresultaat voor toerekening eigen bijdragen	-3.259	-24.188	-10.659	27.198	9.447	4.595	-4.783	0	0	-1.649	0	
Toerekening resultaat niet-programma gebonden EB	1.469	25.567	6.760	-27.198	-8.941	2.343	0	0	0	0	0	
Saldo uit gewone bedrijfsvoering	-1.790	1.379	-3.899	0	506	6.938	-4.783	0	0	-1.649	0	
Over te dragen reserve voor media-aanbod***)	0	-1.733	-26	0	-199	-250	2.186	0	0	-22		
EXPLOITATIERESULTAAT na overdracht	-1.790	-354	-3.925	0	307	6.688	-2.597	0	0	-1.671	0	

*) De baten en lasten zijn exclusief SOM (onderdeel van de NPO Begroting, maar niet van deze Financiële Terugblik).

**) In de (meerjaren)begroting wordt gerekend met netto resultaten op neven- en verenigingsactiviteiten

***) Verdeling conform opgave omroepen

Toelichting exploitatie versus begroting (pro forma)

Algemeen

In het exploitatieoverzicht op pagina 5 zijn de baten en lasten ingedeeld naar de kostendragers Radio, Televisie, Overige media-aanbod (oma), verenigings- en nevenactiviteiten en organisatiekosten. De exploitatierekening van de NPO-organisatie wordt in een aparte kolom weergegeven, daarnaast is ook de eliminatie van onderlinge transacties en verhoudingen op het niveau van NPO-organisatie weergegeven en is de aan BVN en CoBO verstrekte middelen in een aparte kolom opgenomen.

In de toelichting wordt de pro forma samengevoegde exploitatierekening ultimo 2017 vergeleken met de NPO Begroting 2017. Op basis van artikel 2.147 dient de begroting in ieder geval de financiële middelen die voor het volgende kalenderjaar nodig zijn te bevatten. In de begroting worden daarom de vergoeding OCW, programmagebonden eigen bijdragen, de netto-resultaten van neven- en verenigingsactiviteiten en de overige bedrijfsopbrengsten opgenomen. De totale lasten worden in de begroting niet verder onderverdeeld naar kostensoorten.

Baten Media-aanbod

Om de transparantie te vergroten zijn de baten media-aanbod opgedeeld in de onderdelen vergoedingen OCW, Omroepbrede Middelen (OBM) en overgedragen reserve media-aanbod (orma). De splitsing naar de diverse onderdelen is voor zover beschikbaar in overeenstemming met alle jaarrekeningen. Indien deze splitsing niet is opgenomen in de jaarrekening van de omroep is uitgegaan van de afstemming die plaatsgevonden heeft tussen de omroepen en NPO-organisatie.

Vergoedingen OCW

De vergoedingen OCW is als volgt samengesteld:

Vastgesteld budget 2017 inclusief SOM²	809.791
Af: Budget SOM	-15.844
Af: Verschil frictiekosten	-51
Gecorrigeerd vastgesteld budget OCW	793.896
Af: Mutatie overlopende passiva	-2.392
Af: Overige verschillen	-165
Verantwoordt budget OCW 2017	791.339

In de ingediende begroting 2017 was een budgetaanvraag opgenomen van € 809,8 miljoen, dit bedrag is gelijk aan het definitief vastgestelde budget. De SOM maakt echter geen onderdeel uit van deze financiële terugblik, omdat de SOM geen jaarrekening hoeft op te stellen conform het HFV. Het budget van de SOM bedraagt € 15,8 miljoen. In 2017 heeft nog een correctie ad € 51.000 plaatsgevonden van het beschikbaar budget voor de NPO, vanwege een lager beschikbaar bedrag voor het restant frictiekosten.

² Brief vaststelling van de budgetten voor het jaar 2017, d.d. 16 december 2016

De bedragen die voor de verzorging van media-aanbod in het boekjaar zijn ontvangen, maar (nog) niet volledig aan de omroepen zijn toegekend, worden conform het HFV in de jaarrekening verantwoord als 'overlopende passiva budget voor media-aanbod'³. De mutatie van de overlopende passiva bestaat uit ingezet OCW budget uit jaar 2016 minus niet besteed OCW budget uit jaar 2017. Daarnaast kunnen diverse overige verschillen ontstaan, zoals: een verschil in timing van de verantwoording van de toekenningen tussen omroepen en de NPO-organisatie, verschillen in verantwoording van de aangekochte producties en kabelgelden en opbrengsten uit licenties.

Omroepbrede Middelen (OBM)

De Omroepbrede Middelen zijn als volgt samengesteld:

Bedragen x € 1.000,-

OBM jaarverslag NPO-organisatie	46.232
Waarvan NPO-fonds	-16.184
Waarvan rentelasten	-65
Beschikbaar gesteld voor media-aanbod	29.983
Verantwoording door omroepen	-22.989
Toegekend aan CoBO en BVN	-2.850
Mutatie overlopende passiva	-4.123
Overige verschillen	21

In 2017 is € 46,2 miljoen door de raad van bestuur van de NPO beschikbaar gesteld voor de verzorging van media-aanbod. Dit zijn onder andere baten die NPO-organisatie ontvangt in het kader van het behartigen van zaken die van gemeenschappelijk belang zijn voor de omroepen, zoals de distributie-inkomsten. Om te voorkomen dat baten op deze manier dubbel worden verantwoord en daardoor een vertekend beeld wordt gegeven, worden deze beschikbaar gestelde middelen als negatieve baten bij de NPO verantwoord.

Van deze € 46,2 miljoen dient, conform het HFV, € 16,1 miljoen te worden verantwoord als programmegebonden eigen bijdragen. Dit betreft de bijdrage vanuit het NPO-fonds (zie ook onder "programmegebonden eigen bijdrage"). Daarnaast zijn de rentelasten van NPO vanwege het aanhouden van mediamiddelen bekostigd uit de OBM. Van het beschikbaar gestelde bedrag voor media-aanbod, is € 22,9 verstrekt aan omroepen en € 2,9 miljoen aan CoBO en BVN.

Indien de bedragen die voor de verzorging van media-aanbod ter beschikking zijn gesteld in een boekjaar niet volledig zijn toegekend, dient de NPO conform het HFV deze middelen als 'overlopende passiva budget voor media-aanbod' te verantwoorden. In totaal bedraagt de mutatie in de overlopende passiva € 4,1 miljoen. Een belangrijk deel hiervan is het budget ten behoeve van de kwaliteitsimpuls, welke in de toekomst zal worden aangewend voor de programmering. Tot slot zijn er overige verschillen ad € 21.000 die veroorzaakt worden door correcties voor frictiekosten inzake de 2.42 omroepen en verschillen in de verantwoording van aangekochte producties themakanalen.

³ Zie HFV, paragraaf 2.2.6.1. overlopende passiva media-aanbod.

Programmagebonden eigen bijdragen

In de begroting 2017 zijn de totale programmagebonden eigen bijdragen ingeschat op € 10,5 miljoen. Omdat de programmagebonden eigen bijdragen pas bekend zijn na de begroting en afhankelijk zijn van de programmering, is de inschatting bij de begroting behoudend.

Voor het NPO-fonds is in 2017 € 16,6 miljoen beschikbaar gesteld. Hiervan is € 0,5 miljoen besteed aan organisatiekosten en € 16,1 miljoen beschikbaar gesteld voor de programmering. Omroepen verantwoorden de bijdragen vanuit het NPO-fonds in hun jaarrekening op in het jaar waarin het programma uitgezonden is. Het gevolg hiervan is dat het moment van toezeggen (en beschikbaar stellen) van de financiering afwijkt van het moment waarop verantwoording afgelegd wordt. In 2017 hebben omroepen € 2,7 miljoen in hun jaarrekeningen opgenomen. Het restant ad € 13,5 miljoen is op de balans van NPO-organisatie verantwoord als overlopende passiva.

Opbrengsten neven- en verenigingsactiviteiten

De gepresenteerde realisatie over 2017 geeft inzicht in zowel de bruto opbrengsten als de kosten behorende bij de neven- en verenigingsactiviteiten. In het exploitatieoverzicht is af te lezen dat het exploitatieresultaat uit nevenactiviteiten € 27,2 miljoen bedraagt en uit verenigingsactiviteiten € 9,4 miljoen bedraagt. In totaal € 36,6 miljoen. In de individuele jaarrekeningen wordt door de omroep volgens de door het Commissariaat van de Media opgestelde clusterindeling⁴ verantwoording afgelegd over de nevenactiviteiten. De diverse uit te voeren activiteiten zijn gebundeld in de volgende clusters:

Cluster	Activiteit
1	Exploitatie van onverkort media-aanbod of publieke formats buiten de publieke media-opdracht
2	Verhuren van personeel of middelen aan derden
3	Eenmalig en/of met regelmaat uitgeven en verkopen van (programma)bladen, tijdschriften, magazines of producten die daarmee naar hun aard vergelijkbaar zijn
4	(Laten) Verkopen van producten of diensten van derden
5	Het houden van een webwinkel
6	Oprichten van, of een > 20% deelnemen in, een entiteit
7	Op de markt (laten) brengen van overige producten of diensten

De grootste inkomstenbron van de verenigingen, geldt alleen voor de omroepen met een vereniging, betreft de opbrengst uit lidmaatschapsgelden. Voorbeelden van activiteiten die binnen de vereniging plaatsvinden zijn:

- Organisatie van ledendagen
- Uitgifte van ledendagen
- Organisatie van diverse ledenevenementen
- Raadpleging van de ledenraad
- Inning contributiegelden
- Werving van nieuwe leden

⁴ Zie voor uitgebreidere toelichting beleidsregels nevenactiviteiten gepubliceerd op de website van het commissariaat voor de media

Bij het opstellen van de begroting is rekening gehouden met netto resultaten uit neven- en verenigingsactiviteiten, welke begroot zijn als overige inkomsten. De netto-resultaten betreffen de bruto opbrengsten (zoals programmabladen en verenigingsactiviteiten) minus de kosten die hiervoor worden gemaakt. Voor 2017 geldt dat een netto bijdrage begroot is van in totaal (neven- en verenigingsactiviteiten) € 20,0 miljoen, gebaseerd op de realisatie van de afgelopen jaren en rekening houdend met een mogelijke daling. De gerealiseerde resultaten zijn hoger dan begroot en is een stijgende trend zichtbaar (realisatie 2016 was € 33 miljoen).

Overige bedrijfsopbrengsten

De overige inkomsten van BVN ad € 1,4 miljoen (o.a. bijdrage Vlaamse regering) en SOM ad € 2,9 miljoen (o.a. ticketinkomsten) zijn wel opgenomen in de begroting, maar maken geen onderdeel uit van deze financiële terugblik. Deze omroepinstellingen zijn namelijk niet verplicht om het HFV te volgen. Daarnaast wordt in dit rapport rekening gehouden met een eliminatie bij de NPO-organisatie, welke niet in de begroting is opgenomen. Indien voor bovenstaande wordt gecorrigeerd bedraagt de begroting € 44,0 miljoen (= € 48,3 - 1,4 - 2,9) en de realisatie € 45,8 miljoen (= 37,4 + 8,4). Deze toename is met name zichtbaar bij NPO-organisatie en is het positieve resultaat van eerdere en recente onderhandelingen met distributeurs voor de doorgifte van de publieke zenders.

Totale kosten

Op basis van de beschikbare middelen is in de begroting een inschatting gemaakt van de totale kosten ad € 888,6 miljoen. De gerealiseerde kosten bedragen € 968,1 miljoen, waaronder de bruto lasten van neven- en verenigingsactiviteiten van in totaal € 90,3 miljoen. Zoals hiervoor beschreven wordt in de begroting alleen het netto-resultaat van de neven- en verenigingsactiviteiten meegenomen. Het totale gerealiseerde netto-resultaat van deze activiteiten bedraagt € 34,6 miljoen. Indien de gerealiseerde kosten hiermee worden gecorrigeerd, bedragen de werkelijk kosten € 912,4 miljoen (= 968,1 - 90,3 + 34,6).

Vanwege onder andere hogere beschikbare middelen uit neven- en verenigingsactiviteiten dan begroot, was het mogelijk om extra te investeren in content. Hierdoor zijn de gerealiseerde kosten € 23,8 miljoen hoger dan begroot.

Organisatiekosten

De vergoeding voor organisatiekosten is genormeerd en bedraagt 15,1% van het totale mediabudget. Een mogelijk positief resultaat zal door de betreffende omroep worden ingezet voor de programmering. Een onderverdeling van de organisatiekosten naar diverse categorieën conform model Vb, wordt niet in de begroting en de jaarrekening gepresenteerd.

De totale organisatiekosten volgens de NPO Begroting 2017 bedroeg € 100,3 miljoen, gelijk aan de organisatiekostenvergoeding en daarmee budgetneutraal.

Over te dragen reserve media-aanbod

Als de reserves voor media-aanbod (RMA) bij de omroepen boven het door de Raad van Bestuur van de NPO vastgestelde maximum uitkomt, moeten deze gelden overgedragen worden aan de NPO-organisatie⁵. In totaal is in 2017 € 2,2 miljoen aan de NPO-organisatie overgedragen (KRO-NCRV € 1,5 mln, HUMAN € 0,4 mln en VPRO € 0,3 mln). De overgedragen reserves voor media-aanbod (ORMA) staan bij de NPO-organisatie in het eigen vermogen op de balans en worden in een volgend boekjaar ingezet voor de programmering.

Artikel 2.174, tweede lid Mediawet bepaalt dat het totaal van de gereserveerde gelden in een kalenderjaar niet meer dan 10% bedraagt van de uitgaven van de NPO-organisatie en de landelijke publieke media-instellingen, met uitzondering van de uitgaven aan verenigingsactiviteiten. Het surplus boven deze 10%-norm dient de NPO over te dragen aan het Commissariaat voor de Media, waarna dit bedrag zal worden toegevoegd aan de algemene mediareserve. In 2017 is € 943,3 miljoen, waarmee de 10% norm € 94,3 miljoen euro is. Het totaal aan aangehouden reserves media-aanbod en het eigen vermogen van NPO-organisatie bedroeg € 86,5 miljoen, wat betekent dat de norm van 10% niet is overschreden.

Rentebaten en inkomsten uit beleggingen

De renteopbrengsten op het liquide saldo en het resultaat op de beleggingen. Het resultaat op beleggingen is opgebouwd uit gerealiseerde boekwinsten en ongerealiseerde negatieve waarde mutaties als die niet opgevangen kan worden door de reserve koersverschillen en beleggingen. De gerealiseerde opbrengst in 2017 bedroeg € 2,9 miljoen.

---

⁵ Zie voor nadere toelichting het document '*Bindende regeling Mediareserves*' op www.npo.nl

FTE ultimo en gemiddeld

Onderstaand een overzicht van de Fte's gemiddeld en ultimo jaar 2017 naar totaal en per omroep.

	FTE Ultimo	FTE Gemiddeld
NOS	720	691
KRO-NCRV	479	369
BNNVARA	438	441
AVROTROS	398	395
NTR	371	349
NPO-organisatie	371	378
EO	320	321
VPRO	288	281
MAX	107	101
WNL	53	47
HUMAN	29	26
PowNed	11	11
Totaal	3.585	3.410

Programmakosten per domein per platform

Zoals aangegeven in de algemene toelichting (pagina 4) is dit rapport uitgebreid met het model programmakosten per domein per platform. Dit model is vanaf verslagjaar 2017 in het HFV opgenomen. Ter bepaling van het juiste domein wordt het media-aanbod middels de Crossmediale Content Classificatie (CCC) gegroepeerd. Een overzicht van de verbinding tussen CCC-code en domein is opgenomen in de bijlage. De totale in dit rapport opgenomen verantwoording van de programmakosten per domein per platform sluit aan met het overzicht op pagina 5. In dit overzicht bedragen de totale kosten TV € 521,3 miljoen, Radio € 68,4 miljoen en het overig media-aanbod € 45,0 miljoen. De onderverdeling naar de domeinen en zenders/netten wordt weergegeven in de onderstaande tabellen.

x € 1.000,-	Radio					
Domein	NPO Radio 1	NPO Radio 2	NPO 3FM	NPO Radio 4	NPO Radio 5	Totaal Radio
Nieuws en opinie	29.136	758	2.179	963	1.044	34.080
Sport	2.020	0	0	0	0	2.020
Samenleving	2.404	4.407	1.627	230	3.220	11.888
Kennis	1.948	205	0	0	935	3.088
Expressie	1.920	2.841	3.356	7.934	956	17.007
Amusement	0	0	219	0	54	273
Bijzondere kosten	0	0	0	0	0	0
Totaal	37.428	8.211	7.380	9.127	6.209	68.355

x € 1.000,-	Televisie				
Domein	NPO 1	NPO 2	NPO 3	Z@PP(ELIN)	Totaal Televisie
Nieuws en opinie	58.754	52.673	4.535	2.845	118.807
Sport	64.378	5.072	8.239	0	77.689
Samenleving	31.608	35.015	17.133	5.738	89.494
Kennis	25.400	29.563	17.717	23.876	96.556
Expressie	35.300	29.916	34.673	18.926	118.815
Amusement	8.641	0	5.433	5.912	19.986
Bijzondere kosten	0	0	0	0	0
Totaal	224.081	152.239	87.730	57.297	521.347

x € 1.000,-	Overig Media-aanbod
Domein	
Nieuws en opinie	12.823
Sport	149
Samenleving	11.327
Kennis	7.794
Expressie	10.879
Amusement	2.024
Bijzondere kosten	0
Totaal	44.996

Bijlage: Indeling CCC-codes naar domein ⁶

Domein	CCC-code	CCC-omschrijving
Nieuws en Opinie	111	nieuws(berichtgeving)
Nieuws en Opinie	112	actualiteiten
Nieuws en Opinie	121	actuele meningsvorming
Nieuws en Opinie	122	meningsvorming
Nieuws en Opinie	129	opiniërend (R)
sport	210	actuele sportinformatie
sport	230	sportreportage
samenleving	131	religie
samenleving	141	human interest
samenleving	142	human actua
samenleving	143	human culture
samenleving	181	informatief magazine (R)
samenleving	220	overige sportinformatie
kennis	151	educatie
kennis	152	service
kennis	153	factual
kennis	311	Nederlandse educatieve fictie
kennis	321	buitenlandse educatieve fictie
kennis	411	educatieve quiz
expressie	132	kunstinformatie
expressie	133	muziek-informatie
expressie	319	Nederlandse overige fictie
expressie	329	buitenlandse overige fictie
expressie	412	artistieke spel & quiz
expressie	441	cabaret/kleinkunst
expressie	442	satire
expressie	510	populaire muziek
expressie	520	klassieke muziek
expressie	530	overige muziek
expressie	580	gemengde muziek (R)
amusement	419	overige spel & quiz
amusement	420	human entertainment
amusement	430	overig amusement
amusement	431	amuserend magazine (R)

(R) = Radio

⁶ Zie voor nadere toelichting het document 'Crossmediale Content Classificatie (CCC), Informatie, Cultuur, Educatie en Amusement (ICEA) en wegingscriteria - versie nov 2017' op www.npo.nl